

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Redegørelse af 21/ 3 2000 om styrkelse af OSCE, herunder Parlamentarikerforsamlingens rolle.

(Redegørelse nr. UF 2).

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): OSCE's topmøde i Istanbul i november 1999 bekræftede den generelle politiske støtte til Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa. Der blev vedtaget et Charter for Europæisk Sikkerhed, der fremover vil være rammen både for organisationens eget arbejde og for samarbejdet med andre euroatlantiske organisationer. Topmødet bekræftede også, at OSCE i dag i høj grad er en operationel organisation, der udfører vigtige praktiske opgaver med henblik på konfliktløsning og konfliktforebyggelse i Europa. Organisationens egne operationelle instrumenter blev også styrket.

Den danske regering vil fortsat arbejde aktivt for en styrkelse af OSCE. Danmark vil også fremover være en aktiv bidragyder til organisationens operationelle, konfliktforebyggende arbejde. Der er i år 2000 vigtige opgaver i en række områder, bl.a. i forbindelse med afholdelse af valg i Kosovo og Bosnien-Herzegovina. Det er ligeledes forhåbningen, at OSCE igen vil få en rolle at spille i Tjetjenien. Også inden for OSCE's menneskelige dimension vil Danmark fortsat være aktiv. Prioriteterne er blandt andet fremme af ligestilling og bekæmpelse af tortur.

OSCE's Parlamentariske Forsamling har i de senere år – ikke mindst under det danske OSCE-formandskab i 1997 – fået gode muligheder for øget deltagelse i organisationens arbejde. Forsamlingen har også selv gennem blandt andet sine demokratihold forbedret sine muligheder for at bidrage aktivt til rækken af OSCE-aktiviteter. Der er således gode forudsætninger for et endnu tættere samspil mellem Parlamentarikerforsamlingen og OSCE's mellemstatslige organer.

1. OSCE I DET NY ÅRTUSINDE.

OSCE's grundlæggende princip har siden Helsingfors-slutakten fra 1975 været sammenhængen mellem respekten for den enkelte borgers rettigheder og den internationale sikkerhed.

Heri ligger også nøglen til OSCE's rolle i forebyggelse af konflikter i dag. Det er i stadig højere grad gennem det civile, konfliktforebyggende arbejde, at OSCE således yder sit bidrag til europæisk stabilitet og samarbejde. Det er blevet kaldt »forebyggelsens kultur«.

OSCE råder over flere virkemidler: fra almen fremme af respekten for den enkeltes rettigheder, over bistand til opbygning af demokratiske institutioner, og frem til indsættelse af internationalt personel i krise- og konfliktsituationer. Også efter en konflikt må det internationale samfund påtage sig en lang række forskellige opgaver for at sætte de nødvendige demokratiserings- og forsoningsprocesser i gang. Her yder OSCE ligeledes vigtige bidrag. OSCE's Højkommissær for Nationale Mindretal og OSCE's Kontor for Menneskerettigheder og Demokratiske Institutioner (ODIHR) er aktive partnere i en række europæiske landes omstillings- og demokratiseringsproces. OSCE bidrager således både til konfliktforebyggelse og konfliktløsning og til den mere langsigtede indsats for stabilisering og demokrati i Europa.

Organisationen er massivt til stede i en række af Europas potentielle kriseområder, f.eks. gennem de 3.000 medarbejdere i Det Vestlige Balkan. Det er et »stille arbejde«, der tager tid. Også den vellykkede, endelige afvikling af det russiske radaranlæg i Skrunda i Letland kan nævnes som et nylygt resultat af OSCE's stille diplomati i Danmarks eget nærområde.

10 år efter murens fald står OSCE stadig som garanten for bredden i det europæiske samarbejde. Organisationen har sin særlige styrke i at samle alle europæiske lande, såvel i som uden for de igangværende udvidelses- og integrationsprocesser og på tværs af alle særlige tilhørsforhold.

Danmark er en aktiv deltager i OSCE-samarbejdet, i forlængelse også af indsatsen under det danske formandskab i 1997. Det danske engagement i europæisk konfliktforebyggelse og genopbygning er baseret på OSCE's principper om demokrati, velfærd og respekt for menneskerettighederne. Danmark bidrager både direkte gennem OSCE, gennem andre organisationer og bilateralt. Danmark er endvidere foregangsland, når det kommer til særlige bistandspolitiske instrumenter som Freds- og Stabilitetsrammen og Det Internationale Humanitære Beredskab. Disse instrumenter er – hver på deres område – særdeles velegnede til målrettede operationelle